

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۸ / ۸ / ۱۸

کاندید اکادمیسین سیستانی

برای توانمندشدن زنان، باید در تفکر مردان تغییر ایجاد کرد؟

قابل توجه بانوی اول کشور، وزیر امور زنان، وزیر معارف، و تمام زنان آگاه کشور!

در این اواخر در رسانه های جمعی بحث پرسرناکامی پروژه توانمندسازی زنان افغان و سهم ساختن آنان در مقامات مهم دولتی بالا گرفته است. مخالفان داکتر اشرف غنی، اتهام حیف و میل ۲۸۰ میلیون دالر از کمک های اداره انکشافی ایالات متحده امریکا را علیه بانوی اول کشور (رولا غنی)، در رسانه ها تبلیغ کردند. مگر این اتهامات از سوی دفتر بانوی اول رسماً رد گردید و گفته شد که: «ما هیچ نقشی در برنامه پرومت نداریم و پولی را از برنامه توانمند سازی زنان مصرف نکرده ایم. این دفتر در اعلامیه ای در واکنش به کاربران شبکه های اجتماعی و شماری از رسانه ها همچنان نوشته: گزارش سیگار به هیچ نهاد داخلی به عنوان مصرف کننده کمک های مردم امریکا اشاره نکرده و شایعات مطرح شده در مورد نقش دفتر بانوی اول در مصرف این پولها بی اساس است.» (برگرفته از فیسبوک دفتر بانوی اول کشور)

ظاهراً پروژه توانمندسازی زنان افغان در سال ۲۰۱۵ هنگام سفر رولا غنی به امریکا به اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا پیشنهاد شده بود و آن اداره کمک مبلغ ۲۸۰ میلیون دالر را غرض توانمندسازی زنان کشور تعهد کرده بود که در مدت ده سال به افغانستان پرداخته خواهد شد. من خبر این پروژه را با مبلغ ۲۰۱۶ میلیون دالر امریکائی از رسانه های افغانستان شنیدم و در همان وقت تبصره ای بر آن نوشتم و توجه وزارت معارف و وزارت امور زنان را به آن جلب کردم.

عدم موفقیت خانم رولا غنی، در جذب این کمکها، و مصرف آن در راه توانمند سازی زنان افغان از طریق وزارت امور زنان و یا وزارت معارف و تحصیلات عالی خواهد داشت، ولی از نظر من: تشدید بحران امنیتی در کشور از یکسو و ذهنیت مرد سالارانه نسبت به زنان یعنی احترام نکردن به زن به حیث انسان متساوی الحقوق با مرد و نقش او در جامعه علت های اساسی عدم تحقق این پروژه است.

به منظور رفع این معضل تاریخی و به منظور سهم گیری زنان در عرصه های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی، فرهنگی و هنری و آموزشی کشور، پیشنهاد میکنم تا در ذهنیت مردان نسبت به زنان تغییر وارد کرد، البته باید متوجه بود که این کاریک روز و یک سال و دو سال نیست. برای تغییر دادن ذهنیت مردان نسبت به زنان، می باید در نصاب تعلیمی شاگردان معارف مضمونی بنام «نقش و مقام زن در جامعه» علاوه شود، و موازی با آن، برنامه سواد حیاتی از سوی وزارت معارف دوباره احیا گردد.

چرا مضمون «نقش و مقام زن در جامعه» در نصاب تعلیمی شاگردان علاوه شود؟

در جامعه افغانستان زن منحیث یک انسان صاحب عقل و شعور و ذکاوت و توانای در انجام

کارهای روزمره زندگی مثل مردان به حساب گرفته نمیشود. با این طرز تفکر زن مال و ملکیت مرد شناخته میشود و نمیتواند بدون اجازه مرد خانواده به مکتب برود یا برای آموزش حرفه و کاریکه بدون شک برای اقتصاد فامیل موثر است اقدام نماید.

تا زمانی که احترام به شخصیت زن منحصیث یک انسان متعقل و متفکر و مفید و خلاق و موثر در جامعه در سیمای مادر، خواهر، همسر، و شریک مرد در زندگی و همچنان بحیث نخستین آموزگار کودک در خانواده، از طریق تعلیم و تدریس در مکاتب از دوره ابتدائیه تا ختم لیسه، به شاگردان آموزش داده نشود، و از این طریق ذهن نشین طبقه جوان کشور نگردد، هرگز نمیتوانیم موفقانه گامی در راه توانمند سازی زنان برداریم.

شاگردان مکاتب ما باید بدانند که پیامبران در دامان پاک زن تربیت شده اند. زن فلاسفه و نوابغ جهان را بدنیا آورده و با شیرخود پرورش داده است. زن طبیبان حاذق، انجیران لایق، شخصیت های براننده بین المللی، هنرمندان ورزیده، مخترعین و کاشفان جهان را که تمدن امروزی جهان محصول دست و دماغ و تفکر آنهاست، به جامعه بشری تقدیم کرده است. اگر زن نمیبود، نسل انسان بر روی کره خاکی تسلسل نمی یافت و مرد، یکه و تنها میماند و بعد ناپود میشد. پس زن را که پدید آورنده تمام خوبی هاست، پیام آور عشق و دوستی و زیبایی است، باید حرمت گذاشت و آنرا بحیث یک انسان مستحق زندگی و مستحق انتخاب و مستحق فراگرفتن علم و دانش و برابر با مرد دانست. نباید حقوق زن را کمتر از حقوق مرد دانست. نباید زن را بنام عاجزه، ضعیفه، سیاه سرو غیره نامها، تحقیر و توهین کرد. نباید زن را ملکیت مرد دانست و جای او را فقط در آشپزخانه و در رختخواب مرد مشخص کرد. نباید زن را از سهمگیری در فعالیتهای سیاسی و اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی و تولیدی منع کرد. ترقی و تعالی و پیشرفت یک کشور بدون سهمگیری زنان، ناممکن است. می باید افکار زنگ زده قرون وسطائی مردسالاری را کنار گذاشت و به دنیای متمدن و پیشرفته جهان چشم گشود و دید که زنان چگونه در بازار کار، و عرصه های سیاست و فرهنگ و هنر نقش آفرینی دارند. دلیل پیشرفت این کشورها، احترام کردن بزنان و سهمگیری زنان در عرصه های مختلف زندگی مثل مردان است. پس زنان افغان نیز میتوانند در ترقی و تعالی کشور نقش مثبت خود را بدرستی ایفا نمایند بشرطی که زمینه تحصیل، کار و مشارکت آنان در فعالیتهای اجتماعی و اقتصادی و عمرانی مهیا گردد. دولت افغانستان وظیفه و مکلفیت دارد تا از حقوق زنان کشور حمایت نماید. جلو خشونت و بد رفتاری مردان نسبت به زنان را با وضع قوانین خاص بگیرد. به مناسبت های مختلف می باید در تجلیل و بزرگداشت از مقام زن، اقدام نماید. و برنامه های وسیع تنویری و آگاهی دهنده روی دست بگیرد و در باره مقام و نقش زنان در حیات اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی جامعه، خانواده و آینده کشور از تمام امکانات تنویری و تبلیغی و روشنگری استفاده نماید.

زن در جامعه اسلامی افغانستان موجود ضعیف و ناتوانی شمرده میشود که بدون کمک مرد توان انجام هیچ کاری را ندارد. در حالی که اگر شرایط برای رشد جسمی و فکری و تبارز زنان از لحاظ تعلیم و تربیت و مشارکت آنها در فعالیت های ورزشی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی و هنری فراهم گردد، زنان میتوانند مثل مردان قله های پیشرفت را فتح کنند و مثل انسانهای عاقل و هوشمند و توانا از عهده تمام کارهای سودمند در عرصه های مختلف زندگی موفقانه بدر آیند و نقش خود را در ترقی و تعالی جامعه و کشور بخوبی ایفا نمایند. مثالی از یک زن ورزشکار را در زیر بخوانید.

مقابله یک زن ورزشکار با دو مرد متجاوز!

زنی که جان خانمی را از دست دومرد متجاوز نجات داد

سپورت زیبایی اندام بوده است. (فیسبوک سید ذاکر شاه سادات)

یک زن ورزشکار باشنده نیوسیبیرسکایا روسیه جان دخترخانمی را از چنگ دو مرد متجاوز نجات داد و حین حمله قبرغه های مردان متجاوز را شکست. ناوقت شب دو مرد مست در مسیر راه ، دختر جوان را دیدند که آرام به طرف خانه روان بود، این دو مرد سعی ورزیدند تلفون و بکس جیبی دختر را به سرقت ببرند، دختر فریاد زد و کمک طلبید. خانم اکاترینا که 27 سال دارد از لب برنده اپارتمانش فریاد دختر را شنید و شتابان به کمک اوستافت. این زن حتی از فیر و اثابت مرمی به پایش نترسید و شجاعانه با مشت زنی پی در پی، فک و قبرغه های متجاوزین را شکست. بعد معلوم شد که خانم اکاترینا مربی

حیف انسانهای آگاه می آید که این طبقه با استعداد و مفید جامعه ، به چشم کم نگریسته شوند و به حیث انسان های درجه دوم به حساب آیند و با گفتن کلمات «زن ناقص العقل» است و «عاجزه» است و غیره نامهای زشت آنها را تحقیر و توهین کنیم. من در کتابی زیر عنوان «سیمای زن افغان در حماسه و تاریخ» (طبع دانش ۲۰۱۵) نشان داده ام که زنان افغان توانائی و استعداد آن را دارند که هم مثل مردان از وطن و زادگاه خود دفاع کنند و رزمندگان مؤفقی چون «ریزه گل فراهی» در میدان نبرد باشند، و هم بحیث مدیران ورزید، والی و وزیر و سفیر و وکیل و قانون گزار و قاضی و مدافع عدالت باشند و هم در ورزش های رزمی موفق و مدال آور باشند، و هم به حیث کوهنورد یا پیلوت طیاره تبارز نمایند، و هم بحیث ،طیب و پرستار و آموزگار ممتاز، شاعر و نویسنده برجسته، هم به حیث برنامه سازان موفق در رسانه های جمعی و هم بحیث هنرمند و نقاش و آواز خوان و موسیقی نواز و بازیگران ماهر سینما و تیاتر تبارز کنند. هم در عرصه سیاست بدرستی بدرخشند، و هم در رساندن کمک های بشردوستانه برای مردم محتاج کشور مدیران ورزیده و سازماندهندگان کار آمدی باشند.

یکی از راه های سهل برای جلوگیری از تحقیرزنان و یا خشونت علیه آنان، ضرورت افزودن یک مضمون درسی در باره " مقام و نقش زن در جامعه " در نصاب تعلیمی وزات معارف می باشد. می باید شاگردان مکاتب در پهلوی سایر دروس، هفته چند ساعت مضمون « مقام و نقش زن در جامعه» را فرا بگیرند. می باید به شاگردان از همان دوره ابتدائی، آداب حرمت گذاری به زن که مادر است و خواهر است و دامنش پرورشگاه کودک و نسل آینده است ،آموزش داده شود. لازم است تا در این مضمون، احترام به زنان که اولاً انسان اند و دوم مادر و خواهر و همسراند، تلقین گردد و خشونت علیه زنان بشدت تقبیح و به حیث یک عمل وحشیانه و دور از فرهنگ مدنی تصویر گردد.

بخصوص اکنون که اداره انکشاف بین المللی امریکا تعهد کرده است تا در ظرف ده سال (از ۲۰۱۵-۲۰۲۵) برای توانمند سازی زنان افغانستان مبلغ ۲۸۰ میلیون دالر کمک کند، وزارت امور وزارت معارف می باید برای تربیت نسل آینده و کمک به موقف زنان کشور، بیکار ننشینند و با افزودن یک مضمون درسی در نصاب تعلیمی از دوره ابتدائی تا دوره ثانوی مکاتب در مورد (مقام زن و نقش آن در جامعه) جداً مدنظر بگیرند. و این یگانه الترناتیفی است که میتواند معاشات معلمانی را که برای تدریس این مضمون استخدام میگردند، از مدرک کمک های اداره انکشافی ایالات متحده امریکا با همکاری خانم رولا غنی که مبتکر پروژه توانمندسازی زنان افغان است تدارک ببیند.

در مضمون «مقام و نقش زن در جامعه»، می باید از زنان دلیر و نامور و مادران قهرمان پرور کشور که فرزندان وطن پرست، شجاع و فداکاری و سرنوشت سازی به جامعه تحویل داده اند، می بایستی بنحوشایسته ای یاد آوری گردد، تا شاگردان به نقش و مقام زنان پی ببرند. در نصاب تعلیمی معارف باید از زنانی که برای آزادی و رهایی زن از قید و بند چادری تلاش نموده و حیات خود و خانواده خود را با خطر رو برو کرده اند، لازمست با حرمت و قدر دانی یاد شود. از جمله از **ملکه ثریا**، نخستین زنی که یکجا با شوهر تجدد خواه و تحول طلب خود شاه امان الله در راه رهایی و آزادی زن افغان، قدم بجلو گذاشت و با برداشتن چادری از روی خود در لویه جرگه پغمان حقوق زن را فریاد کشید و بر سر این کار تاج و تخت سلطنت خود را قربانی کرد، می باید آنطور که شایسته اوست از وی یاد دهانی شود ، تا فرزندان افغان بخصوص زنان و دختران افغان، آنانی را که در راه احقاق حقوق شان تلاش کرده و قربانی داده اند، بدرستی بشناسند و قدر و حرمت آنان را در دل خویش جای دهند.

همچنان می باید در این نصاب تعلیمی از آن عده زنان مبارز افغان که دوشادوش مردان در جنگ های اول و دوم افغان و انگلیس شرکت جسته و کارنامه افریده اند، به نیکوئی یاد آوری شود.

در دوره معاصر از زنان نویسنده و شاعر، و هنرمند و نقاش و موسیقی دان، ورزشکار، معلمین و استادان ورزیده کشور یاد آوری گردد. از خانم های دلیر و مبارزی که در دوره حاکمیت بعد از طالبان در افغانستان ظهور کردند و با از خود گذشتگی و دلیری کم نظیر، فریاد رسای مردم مظلوم و درد رسیده کشور شدند. منظورم ملالی جویا است که در لویه جرگه قانون اساسی ۲۰۰۴ با سخنرانی کمتر از دو دقیقه ای خود تالار لویه جرگه را به ولوله انداخت و خواهان به محاکمه سپردن مجرمین جنگی و ناقضین حقوق بشر و جنایتکاران جنگی گردید و قریب بود جانش را بر سر این سخنرانی دلیرانه از دست بدهد، اما بر اثر مداخله نیروهای بین المللی صلح از مرگ نجات یافت ولی دیگر از همان لحظه مورد حمایت میدیای جهانی قرار گرفت و ده ها و صدها انجمن زنان افغان در داخل و خارج کشور از وی حمایت کردند و بسا نهاد های مدافع حقوق بشر در کشورهای جهان از وی تمجید و حمایت نمودند و بزودی شهرت و محبوبیتش از سطح ملی به سطح بین المللی ارتقا یافت. همچنان، خانم بلقیس روشن، سیلی غفار و ده هاتن دیگر که همین لحظه نامهای شان در خاطر من نیست، قابل یاد دهانی اند.

معرفی چهره های ممتاز و شاز زنان افغان، بدون تردید میتواند درس های سودمند و الگویی تقلید برای رشد و تکامل شخصیت دیگر دختران و زنان افغانستان باشد.

امیدوارم وزارت امور زنان افغانستان نیز از این فرصت و امکانات استفاده معقول نماید و یکی از معقول ترین کارهای این وزارت، پروژه گردآوری و معرفی زنان نامور و پیشتاز کشور است و می باید در این پروژه همه زنان فعال در عرصه های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و نظامی، آموزشی، ادبی و فرهنگی و هنری و ورزشی و تربیتی و غیره عرصه ها را در یک دایرة المعارف بزرگ جمع و معرفی نماید. برای برآوردن این مامول بزرگ میهنی، لازم است گروهی از زنان و مردان دانشور را در بدل پرداخت حق الزحمه فوق العاده مؤظف نماید تا این کار مفید را بحیث یک پروژه ملی بمنظور معرفی ظرفیت های موجود زنان، روی دست گیرد و مصارف آن را از مدرک کمک های توانمند سازی دفتر بانوی اول کشور تدارک ببینند. پایان ۲۰۱۸/۹/۱۸